

Gange i det kirkelige Udvalg. Men selvfølgelig er Folkekirken en *kirkelig* Organisation, som ganske vist har en borgerlig, en folkelig Side tillige med en kirkelig Side. Jeg vover at sige, at en Folkekirke er dog først og fremmest *kirkelig*, thi uden den sande Kirke, uden Kristi Kirke eksisterede der jo hverken Folkekirke eller Frikirke. Og vil man lovgive ud fra Begrebet om den borgerlige Indretning, da føler jeg mig forvisset om, og jeg mener, at jeg her i min Haand har Bevis derfor — at saa faar man kun et ynkeligt Vrangbillede af Lovgivningsarbejde for Folkekirken.

Det erkendes jo, at Folkekirken har baade et indre og et ydre Liv, en indre og en ydre Side. Dersom det forholdt sig saaledes, at man kunde sondre disse to Sider skarpt ud fra hinanden, saa at man virkelig kunde gennemføre kun at lovgive for den ydre Side, da var Faren ikke saa stor. Men de to Sider af Kirkens Liv gribe saa stærkt ind i hinanden, at man i Virkeligheden ikke kan lovgive for den ene Side uden ogsaa at berøre den anden, hvilket ogsaa er kommet klart frem i den højtærede Ministers Indledningsforedrag. Jeg skal blot her nævne et eneste Eksempel, nemlig Spørgsmaalet om Præstevalg. Det berører ganske vist Folkekirkens ydre Side, men dog ogsaa i allerdybeste Forstand dens indre Side, saa vist som det er af en afgørende Betydning med Hensyn til det aandelige Liv paa en Egn, hvilken Præst den faar. Jeg ved ikke, om det er historisk konstateret, men det vil muligvis være ogsaa andre bekendt, at det fortælles om Kristian den 6., at han tog det saa alvorligt, naar der var Tale om en Præssts Udnævnelse, at han en Gang udtalte, at det var ham en næsten lige saa stor Alvorssag, som naar han sad overfor Spørgsmaalet, om han skulde underskrive en Dødsdom eller ikke, thi der drejede det sig dog kun om en enkelt Menneskesjæl, men han havde saa megen aandelig Forstaaelse, at han vidste, at det drejede sig om Hundreder af Menneskesjæles aandelige Ve og Vel, timelige og evige Ve og Vel, hvilken Præst der blev beskikket til en bestemt Egn. Det var i alt Fald at se alvorligt paa Sagen. Det vilde være lykkeligt, om Lovgivningsmagten nu saa lige saa alvorligt paa Sagen.

Naar jeg da skal gaa over til nærmere at omtale nogle Enkeltheder af Forslaget, vil jeg gerne først henlede Opmærksomheden paa dette, som jeg allerede har berørt, at dette Lovforslag byder paa permanente, blivende Menighedsraad. Men saa staar man overfor det Særsyn, at disse Menigheds-

raads Indflydelse paa Præstevalget kun er gjort midlertidig, idet § 25 henviser til en kommende Lønningslov og en kommende Lov om Præstevalg. Man lærer jo noget af Erfaring. I 1903 var der ogsaa Tale om en kommende Kirkeforfatning. Den er bleven borte nu. Atter er der saaledes Spor, der skræmme, man bliver noget betænkelig ved at skulle nøjes med Løfter paa Fremtiden. Og den Modsigelse, der saaledes ligger i Lovforslaget selv, giver det et vist komisk Skær. Overhovedet synes det mig, at Lovforslaget bærer i den Grad Præget af at være sammenflettet, at — ja, jeg lægger ikke an paa at være personlig saarende, men jeg maa have Lov til at sige, at jeg har svært ved at forstaa, at den højtærede Minister overhovedet har villet være bekendt at byde et saadant Lovforslag. Det er jo et underligt Mosaikarbejde. Jeg mener ikke, at det i den Forstand er gjort overfladisk, at man ikke har gjort sig Umage dermed, tværtimod, jeg erkender, at der er vist meget stor Flid og Omhu med at samle Dele og Stykker sammen fra de forskellige Sider. Der er jo ogsaa til dette Mosaikbillede samlet en hel Del sammen fra det kirkelige Udvalgs Lovforslag, men vel at mærke, man har stadig sørget for at tage det mindre væsentlige, men det virkelig væsentlige i det Forslag, det haver man forsigtigen ladet ligge. Og naar man saa betragter Resultatet, hele det Mosaikbillede, der kommer frem, hvad finder man saa? Selvfølgelig en god gammel Bekendt, det bredt demokratiske Afgudsbillede, som för tilfallet er blevet iført et kirkeligt Skrud, men ikke desmindre kender man Troldens Ansigt. Ja, i Folketinget er der pyntet lidt paa det, der er virkelig fra visse Sider gjort Bestræbelser for at pynte paa det, men der bliver nok af Hæsligheder tilbage endda.

Jeg skal tillade mig at nævne nogle Anker, — jeg har allerede nævnt nogle, — at Henviisningen til Kirkeraad og en kommende Forfatning er skubbet ud af Forslaget, at Menighedsraadene ere gjorte permanente, blivende, men at der ingen endelig Ordning træffes med Hensyn til et afgørende Punkt, Præstevalget, og at man ikke er fremkommen med nogen Præstelønningslov samtidig med, at dette Forslag er lagt frem. — Endvidere har man søgt saa godt som muligt at betage Menighedsraadene det mest mulige af deres kirkelige Præg. Der kræves ikke længere nogen Erklæring for at kunne udøve Valgret. Det er i Virkeligheden saaledes, at den Vælgermasse, der skal udøve Valgret med Hensyn til Folkekirkens Anliggender, Anliggender, som ved-